

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 161/2024-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Mestského súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 8T/21/2023 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava I (ďalej len „mestský súd“) v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje prikázať mestskému súdu konať v uvedenej veci bez zbytočných prietahov, priznanie finančného zadosťučinenia 500 eur a náhrady trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ bol 20. februára 2023 opatrením vtedajšieho Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) ustanovený ako obhajca obžalovanému zo zločinu vydierania. V predmetnej trestnej veci bolo rozhodnuté trestným rozkazom z 25. júla 2023, ktorý nadobudol právoplatnosť 15. septembra 2023. Sťažovateľ zaslal 9. októbra 2023 vyčíslenie trov právneho zastúpenia (2 186,33 eur) s návrhom na priznanie ich náhrady. Keďže o návrhu sťažovateľa v 30-dňovej lehote ustanovenej v § 553 ods. 3 Trestného poriadku nebolo rozhodnuté, informoval sa sťažovateľ na mestskom súde mailom 9. januára 2024 o stave predmetného konania. Do podania ústavnej sťažnosti nedostal žiadnu odpoveď.

III.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ namieta, že v predmetnej veci ide o neprimeraný priet'ah. Od mestského súdu sa očakáva uskutočnenie jednoduchého úkonu, ktorý spočíva iba vo vyčíslení. Mestský súd bol povinný o návrhu rozhodnúť do 30 dní, pričom ku dňu podania ústavnej sťažnosti je to už 158 dní. Nečinnosťou mestského súdu preto došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ústavný súd v systéme ochrany základných práv a slobôd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

5. Podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

6. Podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku ak je dôvodný predpoklad, že došlo k priet'ahom v príprave prejednávania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k priet'ahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákôľvek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu sťažnosť pre nečinnosť na nadriadený súd, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu; ak sa nepostupuje podľa odseku 4, súd musí bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu.

7. Zároveň podľa § 10 ods. 10 Trestného poriadku v konaní pred súdom nie je stranou len ten, proti komu sa vedie trestné konanie, poškodený, zúčastnená osoba a prokurátor, ale rovnaké postavenie ako strana má aj iná osoba, na ktorej návrh alebo žiadosť sa konanie vedie. Niet preto pochýb, že aj sťažovateľ ako súdom ustanovený obhajca má v konaní o jeho návrhu na rozhodnutie podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku oprávnenie použiť prostriedok podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku

8. Podľa § 55 ods. 4 Trestného poriadku ak súd urobí úkony trestného konania uvedené v sťažnosti pre nečinnosť do pätnástich pracovných dní po jej obdržaní a informuje o tom sťažovateľa, hľadá sa na takúto sťažnosť pre nečinnosť ako na vzatú späť, ak tento sťažovateľ v priebehu piatich

pracovných dní od doručenia oznámenia nevyhlási, že na svojej sťažnosti pre nečinnosť trvá. O tom ho treba poučiť.

9. Podľa § 55 ods. 5 Trestného poriadku o sťažnosti pre nečinnosť uvedenej v odseku 3 musí rozhodnúť senát nadriadeného súdu do piatich pracovných dní od prevzatia veci. Ak zo strany súdu nedošlo k priet'ahom, sťažnosť pre nečinnosť sa zamietne. Ak je sťažnosť pre nečinnosť opodstatnená, nadriadený súd určí primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu.

10. Ústavný súd zastáva názor, že sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku možno považovať v zmysle § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde za účinný prostriedok nápravy, prostredníctvom ktorého sa sťažovateľ môže účinne domáhať ochrany svojich práv (II. ÚS 31/09, II. ÚS 531/2017, IV. ÚS 296/2010, IV. ÚS 113/2012, III. ÚS 263/2021). Takmer zhodná právna úprava obsiahnutá v § 91 rakúskeho zákona o organizácii súdov – Gerichtsorganisationsgesetz s titulom „*Návrh na stanovenie lehoty*“ (Fristsetzungsantrag) bola Európskym súdom pre ľudské práva vo veci Holzinger proti Rakúsku (pozri rozsudok z 30. 1. 2001, sťažnosť č. 23459/94, bod 25) vyhodnotená tak, že návrh na stanovenie lehoty na vykonanie úkonu podľa tohto zákona je vnútroštátnym prostriedkom nápravy, ktorého nevyčerpanie zakladá neprijateľnosť sťažnosti podľa čl. 35 ods. 1 dohovoru.

11. Z ústavnej sťažnosti ani z jej príloh nevyplýva, že by sťažovateľ podal sťažnosť na nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku na nadriadenom súde, ktorou by sa domáhal určenia primeranej lehoty na uskutočnenie požadovaného úkonu – vydanie uznesenia o priznaní odmeny a náhrady hotových výdavkov. V prípade, ak by mestský súd sťažnosti nevyhovел, bolo by jeho povinnosťou predložiť vec nadriadenému súdu, ktorý by o nej rozhodol podľa § 55 ods. 5 Trestného poriadku do piatich pracovných dní od prevzatia veci.

12. Ústavný súd poznamenáva, že mailové podanie sťažovateľa z 9. januára 2024 adresované mestskému súdu nepovažoval za sťažnosť na nečinnosť v zmysle § 55 ods. 3 Trestného poriadku, keďže z jeho obsahu vyplýva, že sťažovateľ sa ním iba „*informoval, aký je stav vo veci*“.

13. Sťažovateľ teda nevyužil právny prostriedok ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý mu osobitný predpis – Trestný poriadok – účinne poskytuje a na ktorého použitie je oprávnený. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

14. Odmietnutie ústavnej sťažnosti má za následok, že bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa formulovaných v sťažnostnom petite (príkaz konať, priznanie finančného zadosťúčinenia a náhrady trov).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2024

Robert Šorl
predseda senátu